

Josva

Landløftet oppfylles

Hendelsene: ca. 1405-1370 f.Kr.

Introduksjonen (1:1-9)

Temaer i boka

- v. 2: Gjør deg klar til å gå over Jordan, du og hele dette folket, inn i det landet som jeg vil gi til dem..
- v. 3: Hvert sted dere setter foten på, gir jeg dere, slik som jeg lovet Moses.
- v. 5: Jeg vil være med deg slik jeg var med Moses.
- v. 6-7: Vær modig og sterk! For du skal gjøre dette folket til eiere av landet..
- v. 7-8: Vær bare modig og sterk, så du trofast følger hele den loven som Moses påla deg å holde. Vik ikke av fra den.. så skal du lykkes overalt hvor du går..
- v. 9: Vær modig og sterk! La deg ikke skremme, og mist ikke motet! For Herren din Gud er med deg overalt hvor du går.

Hovedtema: Gud er trofast og oppfylder løftene han har gitt dem

Folkets enhet og trofasthet mot Gud

Paralleller mellom Moses og Josva

Guds beroligelser

Gud er dommer over alle nasjoner

<p>Kap 1-12 Landet inntas</p>	<p>1-5: Forberedelser</p>		<p>1 mnd</p>
	<p>6-8: Sentrale deler tas (Jeriko og Ai)</p>	<p>Selve erobringen. Et generelt overtak hvor 31 konger tas, men mange kanaaneere igjen.</p>	<p>ca. 7 år</p>
	<p>9-10: Sørlige områder tas (Makkeda, Libna, Lakisj, Eglon, Hebron, Debir)</p>		
	<p>11-12: Nordlige områder tas (Hasor m.m.)</p>		
<p>Kap 13-21 Landet fordeles</p>	<p>Stammene skal selv drive ut folkene av sine områder. Flere detaljer utfyller kap 6-12.</p>		<p>ca. 8 år</p>
<p>Kap 22-24 Epilog</p>	<p>Josvas tale og folket fornyer pakten. Josva oppfordrer dem til å tjene Gud og ikke avgudene.</p>		

Josva fram til nå

- 2. Mos 17,8-16: Ledet krigen mot amalekittene og vant.
- 2. Mos 24:13 - Var med Moses opp på fjellet
- 2. Mos 32:17 - Var på fjellet med Moses og ikke med på den store gullkalv-festen.
- 2. Mos 33:11 - Pleide å oppholde seg ved telthelligdommen.
- 4. Mos 11:28 - Ber Moses stoppe de som profeterer i leiren.
- 4. Mos 13-14: En av de 12 speiderne, og én av to som har tro til Gud. Het egentlig Hosea.
- 4. Mos 26:65, 32:12 - En av to fra den første generasjonen som fikk komme inn i landet.
- 4. Mos 27,18-22: *en mann som det er ånd i*, utvalgt som ny leder.
- 4. Mos 32:28, 34:17 - Får oppdrag å dele landet mellom stammene ved overtakelse.
- 5. Mos 1:38, 3:21 – Oppmuntring til Josva for fremtidens oppgaver.
- 5. Mos 31: Innsettes som ny leder.
- 5. Mos 34:9 – *fylt av visdoms ånd*, og folket lytter til ham.

Kap 2

- Rahab viser tro på Israels Gud (Bibelens første trosbekjennelse). Basert på hva hun har hørt om hendelsene i 2. og 4. Mosebok, vender hun seg fra sitt folks guder og skjønner at “Herren deres Gud er Gud både i himmelen der oppe og på jorden her nede.” (2:11)
- Et frampek mot hedningenes frelse, som er målet med hele historien, **inkludert historien i Josva.**
- “I tro ble Rahab, hun som var prostituert, reddet fra å omkomme sammen med de ulydige..” (Heb 11:31)
- “Var det ikke slik med Rahab også, hun som var prostituert? Hun ble kjent rettferdig på grunn av gjerninger, fordi hun tok imot utsendingene og slapp dem ut en annen vei.” (Jak 2:25)
- “Salma fikk sønnen Boas med Rahab..” (Matt 1:5)

Kap 2

- Rahab og alle de andre kanaaneerne responderte på samme budskap (2:10). **Alle fryktet Israels Gud** (2:9, 5:1). Rahab responderte ved å **vende seg til Gud**, mens de andre valgte å **stå imot** (2:3, 6:1, 7:4-5, 9:1-2, 10:1-5, 11:1-5). Gibeonittene valgte å “**gripe til list**” (kap 9).
- De som trodde på Gud, ble reddet. (= evangeliet)
- Samme tre responser til evangeliet: **Vende seg til Gud, stå imot eller “peaceful coexistence”**.

Kanskje Rahabs hus: Bare en liten del av det nordøstlige hjørnet av Jeriko (i retning Sjittim) ble ikke ødelagt. (Jos 2:15)

Kap 3: En repetisjon av Sivsjøunderet for den nye generasjonen. Viser kontinuitet med Moses, og minner kanaaneerne på at det er denne samme Gud som nå kommer (2:8-11, 5:1)

Kap 4: “Tolv” nevnes 5 ganger og understreker enheten. Folket frykter Josva slik de hadde fryktet Moses (v. 14).

Kap 5

Paralleller med Moses:

- Begge fikk fiendene til å frykte (v. 1, 2. Mos 15:14-16)
- Begge foretok omskjærelse før en oppgave (v. 2-9, 2. Mos 4:24-26)
- Begge feiret påske som del av vandringen mot landet (v. 10-12, 2. Mos 12)
- Begge tok skoene av foran Herren (v. 13-15, 2. Mos 3:5)

Møtet med føreren for Herrens hær (5:13-15)

To overraskende svar:

- “Er du med oss eller med fiendene våre?”
- “Nei, jeg er føreren for Herrens hær.”
- “Hva har min herre å si til sin tjener?”
- “Ta skoene av føttene, for stedet du står på, er hellig.”

EN GJENNOMGANG AV HISTORIENS
BESTSELGENDE BOK, FOR TROENDE
OG SKEPTIKERE

“Det blir feil å henvise til de brutale militærhistoriene i Josva og samtidig overse disse nøklene i fortellingen om hvordan de skal leses.”

–John Dickson

En tvilers guide
til Bibelen

John Dickson
VERITAS FORLAG

Kap 6-11

Erobringen tok lang tid (11:18), og bare fire utvalgte slag beskrives.

1. Jeriko (kap 6)

2. Ai (7:1 – 8:29)

Sentrum (8:30-35): Loven leses opp for hele folket, en påminnelse om hva dette egentlig dreide seg om.

3. Koalisjonen i sør (kap 10)

4. Koalisjonen i nord (kap 11)

Kap 6: Jeriko

- Eldste byen i Kanaan (fra 9000 f.Kr.)
- En symbol på kanaaneisk makt. Dens fall symboliserte at hele landet skulle gis til Israel.

- Ser ut til å ha vært bare 225 x 80 m. Ca. 600 meter å gå rundt. (Noth: The OT World, 1966)
- “Byttet tilhører seierherren” - derfor skal “byen og alt som er i den være bannlyst og tilhøre Herren” (6:17). (hebr.: 'herem')

v. 26 —>
1 Kong 16:34

Kap 7: Akan

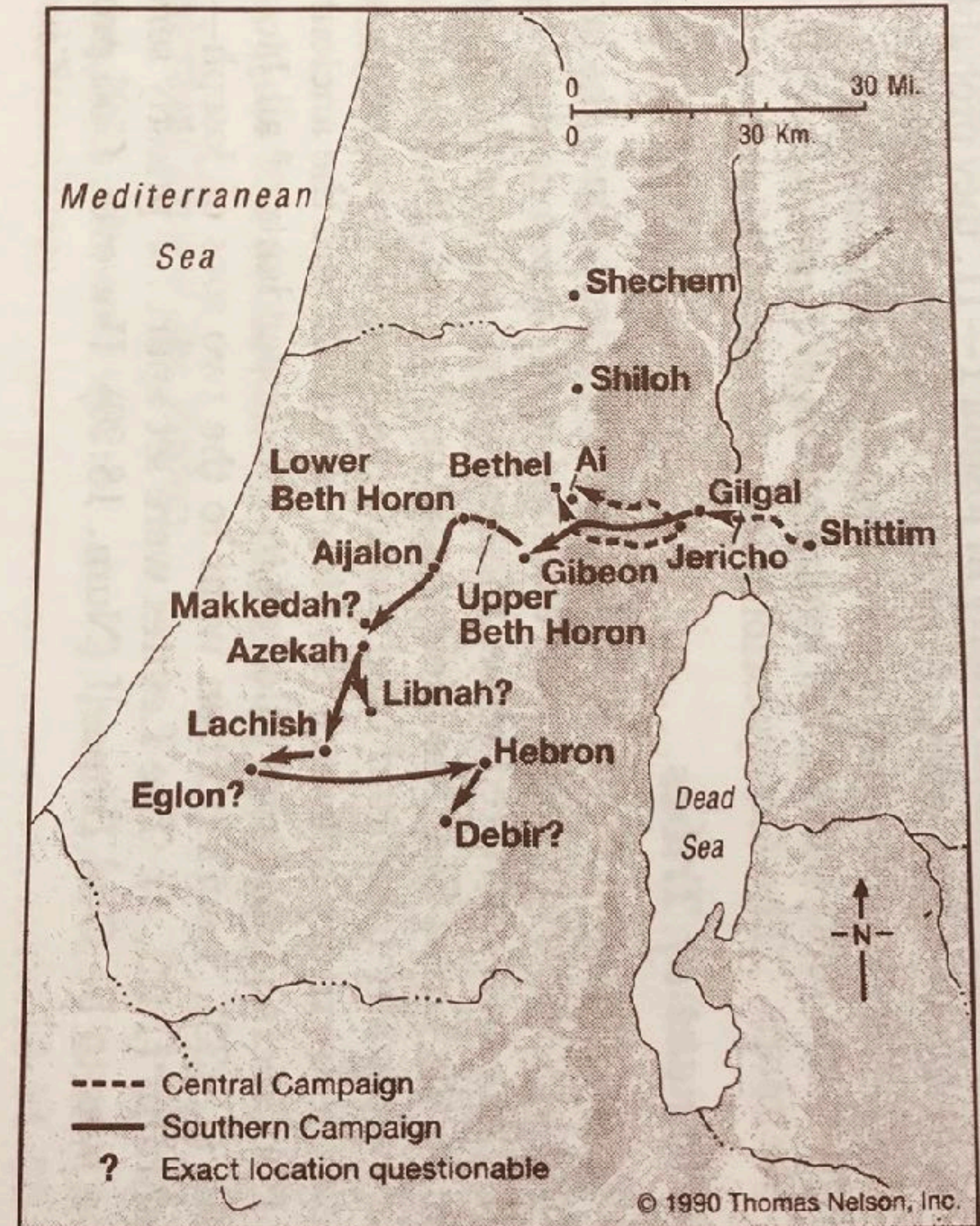
- Akan “var troløs og forgrep seg på det bannlyste godset” (v. 1, 6:18-19), “fór med svik” (22:20). Dette var synd, og han brøt pakten (v. 11). Dette involverer hele folket kollektivt.
 - så - godt - fikk lyst på - tok (v. 21)
 - 1. Mos 3:6 (2. Sam 11:2-4)
- Akan kaller det “byttet” (v. 21). Han ser ikke på det som bannlyst, men som noe han hadde fortjent, ikke noe som Gud vant. Viser at han ikke har respekt for og tillit til Gud. Han innrømmer heller ikke noe før han blir avslørt. Viser ingen anger før han ikke kan komme unna.
- Kollektiv tenkning: Familien straffes også. De kan ha visst om det og ikke sagt noe. Eller et eksempel på at fysisk død i GT ikke nødvendigvis betyr fortapelse.
- “Fysisk død som straff for synd får en fremtredende plass i GT. Dette viser Guds misnøye med synd. Konklusjoner om den evige skjebnen til individer som ble straffet på denne måten, bør ikke trekkes for raskt.” (M.H. Woudstra)
- Akor-dalen (v. 24, 26) fikk navn fra denne hendelsen (Akor: ‘ulykke’, ordspill med Akan)
- **Paralleller med Ananias og Saffira (Apg 5): De stjeler fra Gud og opptre svikefullt - og dør på stedet. To kritiske tidspunkt i historien: Inntagelsen av landet og “inntagelsen av verden” (utbredelsen av evangeliet).**
- **Den som ikke har tillit til Gud, vil ikke få leve. (= evangeliet)**

Kap 9-10: Sørlige Kanaan tas

- Kap 9: Gibeon sniker seg til en fredspakt
- Kap 10: Fem amorittkonger slår seg sammen og angriper Gibeon pga kap 6-9.
- Fører til at Israel tar den sørlige delen av landet (10:40-42)

Central and Southern Campaigns

From the military camp at Gilgal Joshua launched two campaigns, thus conquering central and southern Canaan.

Stod sola og månen virkelig stille i 10:13-14?

- v. 12: Gibeon var mot øst og Ajjalon mot vest —> antyder at sola stod opp og månen holdt på å gå ned. Skjer ved fullmåne. (Bible Background Commentary)
- 1. Jorda stoppet å rotere.**
 - Ingen astronomiske spor av at dette har skjedd, og heller ikke i andre historiske kilder.
 - 2. Sollyset “hang igjen”. En brytning av lys som forlenget dagslyset.**
 - Ingenting i teksten peker mot dette. Merkelig siden det var midt på dagen.
 - 3. Sollyset ble blokkert. “Sto stille” kan oversettes “var stille/stum”. En solformørkelse? En haglstorm tidlig om morgenen? (v. 9, 11)**
 - Men månen “stanset”. Parallellismen tyder på at det er snakk om bevegelse.
 - Ingen solformørkelse passer med denne perioden.
 - Ingenting i teksten peker mot dette.

Stod sola og månen virkelig stille i 10:13-14?

4. Josva ber om et tegn, en uvanlig sammenstilling av sol og måne som amorittene vil ta som et dårlig tegn. Lignende uttrykk ble brukt om å lese tegn på himmelen.
 5. Billedlig uttrykk. Gud får sol og måne til å kjempe for Israel på samme måte som stjernene i Dom 5:20, eller som når sol og måne står stille i ærefrykt for Gud i Hab 3:11, eller som elver og fjell som jubler og klapper i Sal 98:8.
- Om 4 og 5:
 - “Før en hel dag var til ende” høres ut som noe annet. (Noen mener dette bør oversettes “som når dagen er til ende”.)
 - v. 14 tas da som at det utrolige er at Gud hørte på et menneske, ikke nødvendigvis at jorda stoppet å rotere.
 - en mulig parallell med Moses (5. Mos 34:10)

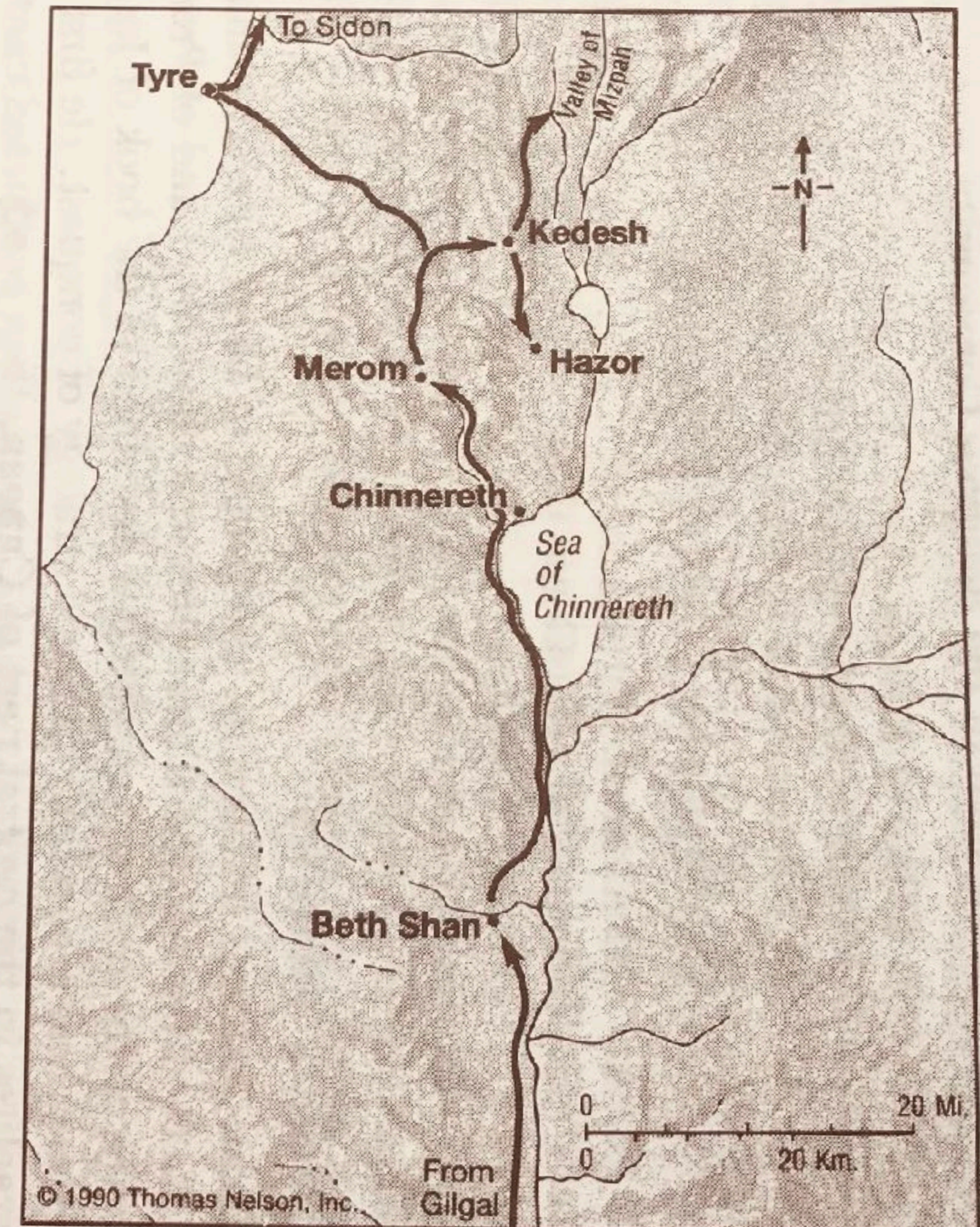
10:12-13. terminology in the celestial omens. The Mesopotamian celestial omens use verbs like *wait*, *stand* and *stop* to record the relative movements and positions of the celestial bodies. When the moon or sun do not wait, the moon sinks over the horizon before the sun rises and no opposition occurs. When the moon and sun wait or stand, it indicates that the opposition does occur for the determination of the full moon day. The omens in the series known as *Enuma Anu Enlil* often speak of changing velocities of the moon in its course to effect or avoid opposition with the sun. Likewise in verse 13 the text here reports that the sun did not hurry but instead stood in its section of the sky. It should be noted that the text does not suggest the astronomical phenomena were unique, but instead, verse 14 says plainly that what was unique was the Lord accepting a battle strategy from a man (“the Lord listened to a man”). A Mesopotamian lamentation (first millennium) shows this same type of terminology for divine judgment when it speaks of the heavens rumbling, the earth shaking, the sun lying at the horizon, the moon stopping in the sky and evil storms sweeping through the land. Joshua’s knowledge of the Amorites’ dependence on omens may have led him to ask the Lord for one that he knew would deflate their morale—for the opposition to occur on an unpropitious day.

Kap 11-12: Nordlige Kanaan tas

- Hasor: Stor, befestet by, 20-40000 innbyggere. Viktigste byen i nord (11:10).
- Kongen i Hasor lager en koalisjon med kongene i nord mot Israel.
- 11,16-23: Ny oppdatering, en oppsummering av hele erobringen.

Northern Campaign

After conquering central and southern Canaan, Joshua took his forces northward to Hazor.

<p>Kap 1-12 Landet inntas</p>	<p>1-5: Forberedelser</p>		<p>1 mnd</p>
	<p>6-8: Sentrale deler tas (Jeriko og Ai)</p>	<p>Selve erobringen. Et generelt overtak hvor 31 konger tas, men mange kanaaneere igjen.</p>	<p>ca. 7 år</p>
	<p>9-10: Sørlige områder tas (Makkeda, Libna, Lakisj, Eglon, Hebron, Debir)</p>		
	<p>11-12: Nordlige områder tas (Hasor m.m.)</p>		
<p>Kap 13-21 Landet fordeles</p>	<p>Stammene skal selv drive ut folkene av sine områder. Flere detaljer utfyller kap 6-12.</p>		<p>ca. 8 år</p>
<p>Kap 22-24 Epilog</p>	<p>Josvas tale og folket fornyer pakten. Josva oppfordrer dem til å tjene Gud og ikke avgudene.</p>		

Kap 13-21: Landet fordeles

- 13:1-7a: Introduksjon
- 13:7b-33: Stammene øst for Jordan (halve Manasse, Ruben og Gad) som fikk områder i 4. Mosebok.
- Kap 14-19: Resten av stammene (inkl. Kalebs del)
- Kap 20-21: Levi

Kap 13-21: Landet fordeles

- 13,1-6: Virker som om Israel fikk feste i fjellene, mens kanaaneerne forble i lavlandet fordi Israel ble motløse pga jernvognene (17:16, Dom 1:19)
- 17:12, 16: Kanaaneere ble boende i Efraim og Manasse
- 18,1-3:
 - Telthelligdommen settes opp i Sjilo (Efraim), ganske sentralt i landet (jf. 4. Mos 1-10)
 - Landet var nå underlagt (v. 1), men ennå ikke inntatt (v. 3).

Epilog: kap 22-24

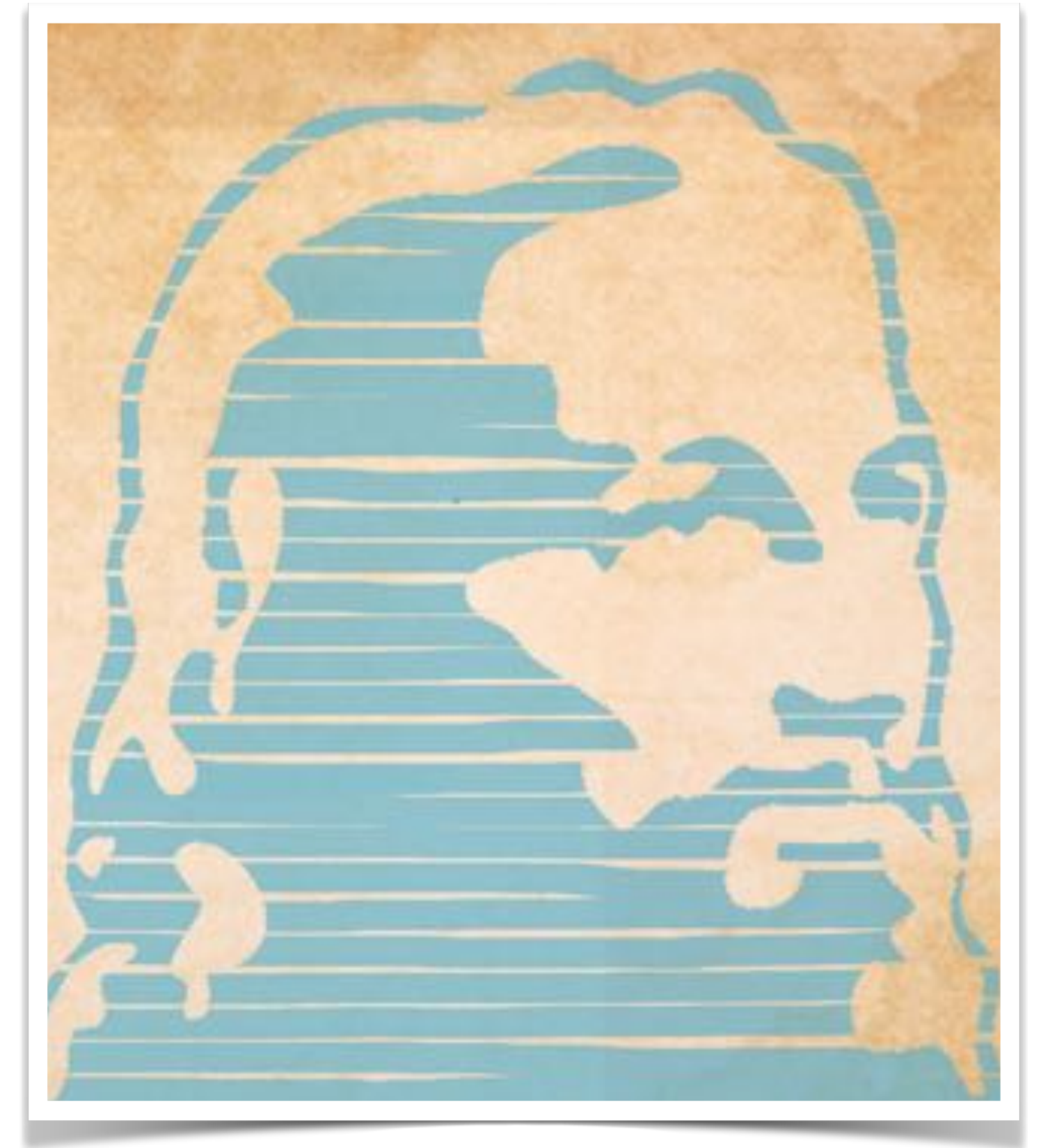
- Kap 22: Misforståelsen om alteret øst for Jordan (et vitne, ikke til ofringer)
- Kap 23: Josvas tale
 - v. 5: Fortsatt folk som må drives ut.
 - v. 6-16: Nøkkelen: Hold loven, hold dere til Gud, ikke bland dere med disse folkene og gudene deres. Eneste måten. (—> Dommerne) Worst case: Mister landet. (—> Kongebøkene)
 - v. 14: Ikke et ord slo feil, selv om det bor folk der fortsatt.
- Kap 24: Paktsfornyelse (basert på strukturen i et paktdokument)
 - v. 1: Innledning (“Så sier Herren, Israels Gud:”)
 - v. 2-13: historisk prolog
 - v. 14-15: paktsbestemmelser
 - v. 19-20: advarsler mot å bryte pakten
 - v. 22, 27: vitner
 - v. 26: plassering av dokumentet

Moses —> Josva

- Gud lovte å være med begge (2. Mos 3 — Jos 1)
- Begge leder Israel gjennom vann (2. Mos 14 — Jos 3)
- Begge tar av skoene i Guds nærvær (2. Mos 3 — Jos 5)
- Begge går i forbønn for folket når de synder (2. Mos 32 (++) — Jos 7)
- Begge inntar land og deler det ut (4. Mos 32/Jos 12:1-6 — Jos 14:1-5)
- Begge velsigner folket (2. Mos 39:43/3. Mos 9:23 — Jos 22:6-7)
- Begge er mellommenn for den gamle pakt (Jos 24)

Jesus i Josva

1. **Josva og Jesus har samme navn.** Josva “bar” Jesu navn i spissen for hæren. En dyp mening i at var Josva og ikke Moses som førte folket inn i landet og delte det ut som arv til dem.
2. **Landet brukes som et bilde på frelsen (Hebr 4:8).** Hvilen Josva ga ble overgått av hvilen Jesus ga. Josva ga dem en midlertidig arv, mens Jesus gir oss en evig arv.
3. **Krigene var Guds dom over synd og peker fram mot at Jesus en dag skal dømme verden.** Folkeslagene dømmes av Josva slik at velsignelsen i Jesus kan komme til alle folkeslag (1. Mos 12:3), ved at Israel bevares som Guds folk fram til Jesus kom fra dem.

Hva sier denne boka oss?

1. **Veien til sann suksess er lydighet mot Gud.** Hva sier denne boka om hva dette innebærer?
2. **Gud er trofast og oppfyller løftene han har gitt. Vi må stole på at Gud kan få oss inn i det lovede landet. Ingen kan komme inn uten å stole på ham. Vi må også ha tillit til Gud, til hans løfter, til hans makt til å overvinne fiender og motstand. Hva tenker du om dette?**
3. **Gud er dommer over alle nasjoner, og krigene peker fram på når Jesus skal dømme levende og døde. Er dette en fjern tanke for deg? Hvorfor/hvorfor ikke?**
4. **Folkets enhet og trofasthet mot Gud. Enhet blant Guds folk er fortsatt veldig viktig (Joh 17:20-23). Når vi har fellesskap med Gud, har vi også fellesskap med hverandre (1 Joh 1:7). Det er en sammenheng mellom enhet og nærhet til Gud. Hvor står vi og hva kan gjøres?**
5. **“Men hvis det byr dere imot å tjene Herren, så velg i dag hvem dere vil tjene, enten de gudene som fedrene deres dyrket bortenfor elven, eller gudene til amorittene, i det landet der dere nå bor. Men jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren.” (24:15)** Avguder i vårt land kan være rikdom, suksess, nytelse eller anseelse. Hvordan kan det se ut å velge å tjene Herren og ikke disse “avgudene”?